

Izhaja razen nedelj in
vznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
oglaš, posilno ter no-
čice isti prostor K 200.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 380.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Končni rezultat volitev na Štajerskem.

V Sloveniji smo dobili sedem
mandatov.
Na Štajerskem so dobili:
SLS 27.144;
JSDS 22.383;
SKS 17.936;
KSJ 5735;
JDS 4632;
NSS 2365;
PVS 1908.
Po tem rezultatu znaša količina
82.703 : 16 = 5168. Zato dobe man-
datov:
SLS 5 in 2 kvalificiranca, skupaj 7
JSDS 4 in 2 kvalificiranca, sku-
paj 6;

SKS 4 in 1 kvalificiranca, sku-
paj 5.
Po 1 mandat dobe: JDS, KSJ, in
NSS.
Od socialnih demokratov so iz-
voljeni na slošni listi: Etna Kristan,
Filip Kisovar, Josip Konač, Rudolf
Golouh, in na listi kvalificiranih
dr. Milan Korun in Zvonimir Bernot.
Ker dobe komunisti na Štajer-
skem samo 1 mandat na slošni listi,
odode kvalificiranec dr. Milan Le-
mež ki mora obdržati mandat v
Ljubljani.

Načelnost socializacijskega vprašanja.

(Profesor E. Lederer (Heidelberg), član nemške socializacijske komisije.)

Zobed na neizmernosti narašča-
joča diskusija o vprašanju socializa-
cije sili, da resno premislimo zadnje
čile in argumente tega vprašanja.

Zakaj moramo socializirati?

Ker je vojna gospodarske razvo-
ne zakone kapitalizma zrahljala. soci-
jalni sestav evropske družbe prekuc-
nila dvomljivo avtoriteto države po-
stala in avtomatično pot obnove
produkcije prekinila. Nov gospodar-
ni red je potreben, gospodarski za-
kon sveta pred vojno ne velja več
kot obvezni. Vojna, ki so jo povzro-
čili gospodarski dileti in to znali
do skrajne izkrvavitve, je poznala
Evropo v katastrofo, ki nas sili, da
ustvarimo nov red. Nov red za ljud-
stva, ki so žrti do petkrat tako šte-
vilna kakor so bila takrat, ko je ka-
pitalizem postal, pri čemer pa ni
ne moremo da danes velika
množica s pozorno zavestjo posega
v ureditev odnošajev. Ali moremo
svet drugače urediti, kakor da od-
ločno izvedemo demokratizacijo go-
spodarstva, to je, da abeliramo na
vseučne sile množice? In ali je to
mogoče brez socializacije?

Ali prinese nova doba, katero na-
stopamo sedaj kaos meščanske vol-
no, brezumno bečo, socialno anarhi-
to končno popolno uničenje zadnjih
ostankov materialne kulture in ne
varajmo se o tem, s tem tudi uniče-
nie vseh možnosti povzdige, ali pa
bo sicer počasni, nožrtovalni, tru-
dopolni tupa morda moten, toda
vendarle napredek, vodil do ozdrav-
ljenja, kar je odvisno od tega, kakš-
ne moralne moči moremo zbuditi v
ljudih. Kapitalistično gospodarstvo
ne utone danes več zase pridobivati
ker so v paroksični vojni in revolu-
cijske konjunkturi že prišli najbolj
brezobzirni socialno dvomilivi tpi
do gospodarstva nad družbo in njenim
bogastvom. Preveč iskrena je bila
dalle zveza kapitalistične mašinerie
s tendenco, kako bi se nadaljšala vo-
na, da bi se pridobili bojevnike za
ta sistem. Ker na moralnih sil ki jih
kapital nima več, ne moremo pogre-
šati ter utegnemo le v velikimi he-
roičnimi napori povesti človeštvo
skozi prozovita leta, ki nas še čaka-
jo kot dedščina vojnega časa, zato
moramo socializirati. Moramo, če bi
to tudi ne hoteli.

Seveda, situacija v kateri hoče-
mo k socializaciji je drugačna, ka-
kor to je onisoval Marx. Toda le po
zunani obliki. Namesto preobilice
boga in krize zaradi prevelike pro-
dukcije, beda, nomanikane obubo-
žanje celih narodov. Namesto dob-
ro organiziranih produkcijskih obrato-
valšč, onemoglo (derutirane) tehni-
čne naprave. Toda tudi Marx je me-
nil, da se ho socializem uideštvovati
kot neizogiben izhod iz bede, ki je
drugače ne bo mogoče premagati.
Ta današnji socializem ima seveda
boteze vojne in splošnega propada-
nja. Toda vendar zbulja morda tak
čas vendarle energije, ki so potreb-
ne za zasnovanje nove dobe. In mor-

da more le ob katastrofi nastati taka
eruptivna fizična, energija, in raz-
dreti vse nodedovano naziranje, da
se dvigne iz utopije nova, družabna
oblika do realne možnosti.

Kaj hočemo socializirati?

V popolnem soglasju so se nana-
šali dosedani načrti socializacije na
gospodarstvo. V rudarstvu premoo
in rude, velenosest gozdarstvo, žele-
zarska veleindustrija so objekti, o ka-
terih največ govore načrti glede so-
cializacije in vseh deželah. Uteme-
ljuje se to navadno s tem, da se vrši
obrat v teh gospodarskih panogah na
sarih enostavnih načinih, da se uva-
jajo tudi v privatni industriji biro-
kratične metode, da razvija tehnike
v teh industrijah v veliki meri in pri-
čakovati ali na da je mogoče tudi iz-
vesti privatnega obrtovanja. Vsi ti
argumenti imajo namen, dokazati da
je socializacija z birokratičnim dr-

žavnim obratovanjem iste vrednosti
in zaradi tega tam mogoča, kjer se
privatna industrija birokratizira.
Sinatram, da so ti argumenti krivi.
Kajti niti ni privatna industrija v tem
zmišlu birokratična kakor kaka
oblasti niti se ne vrši tehnični napre-
dek avtomatično. Dejansko niso me-
rodalne te okoliščine za pravi čas in
izbero gospodarskih panog, ki jih ho-
čemo socializovati. Odločilno je
marveč, da se mora izvesti sociali-
zacija sredi kapitalističnega sveta, v
gospodarstvu, ki je še največini ka-
pitalistično in v svetovnem gospodar-
stvu, ki za vladajo izključno postave
profita. Tak svet more in bo skušal
ovirati socializacijo: ne bo delal te-
ga morda odkrito, toda indirektno bo
socializirane gospodarske panoge s
sumpčenjem obrata, češ, da je slab
v napred d'skreditiral. S tem se zbudi
nezampanje, ki spravlja zlasti kapita-
listični trg v slabo voljo. Zaradi tega
je primerno, da se izberejo take go-
spodarske panoge, pri katerih obratu
ne moreta postati potreba po zbira-
nju kapitala in razvoju primeren po-
vod kapitalistični prot'organizaciji za
napad. Take panoge so pa — zlasti v
dobi nomanikana surovin — panoge
surovinskega obdelovanja. Deloma
te ne potrebujejo kredita — ne za
vodstvo obrata ne za zbiranje kapi-
tala — deloma ga lahko dobe kot so-
cialistične industrije, ker so sedaj
precej neodvisni od konjunkturi. —
Socializiran premogetovnik, sociali-
ziran gozdarstvo ni torej — in to le
odločilno — nikakršen primeren ob-
jekt za napade kapitalistične orga-
nizacije. Če se je socializacija pri-
čela, tu bo mogoče tudi gospodarske
panoge z diferencirano ekonomsko
kulturo prevzemati.

(Konec tutri.)

Povišanje doklad rudarskim penzionistom bra- tovskih skladnic in onim, ki dobivajo rente po nezgodi.

Dne 16. julia je rudarska organi-
zacija Unija slovenskih rudarjev na-
pravila vlovo za povišanje doklad ru-
darskim penzionistom in invalidom.
Na podlagi vlove je dočasno za
rudniškim elavarstvom začasna za-
varovalnica napravila proračun ter
sestavila lestvico za povišanje do-
klad. Na ponovno interveniranje za-
stopnikov Unije slov. rudarjev je de-
želna vlada dne 3. novembra t. l. z
naredbo št. 435 povišala doklade za
pensioniste, ki dobivajo temeljne
pokošine od 1 do 40 K na 240 K, za
vdove 180 K, sivoce, žene ali otroke
84 K nadalje še na vsakih 40 K stal-
ne višje penzije nova doklada znižuje
za 24 K. Za družinske člane pa osta-

ne do 600 K enaka. Le pozneje se na
vseh 100 K višje pokošine znižuje
za 12 K. Invalidi pri zavarovalnici
proti nezgodam dobe ob tridesetinski
nezmoglosti 120 K, za ženo in vsa-
kega otroka po 42 K, ob štiridesetinski
nezmoglosti zase 160 K, za sivoce
po 56 K, ob petdesetinski nezmoglosti
200 K zase za sivoce po 70 K, ob
šestdesetinski nezmoglosti zase 240
kron, za sivoce po 84 K. Pri višji in-
validnosti rentnin se doklada znižuje
na vsakih nadaljnjih 40 K za 12 K. —
Socialistična strokovna organizacija
Unija slov. rudarjev je zoner dosegla
ten uspeh za najboljše tovariše
vinkolence.

Parlamentarne kombinacije.

Belgrad 1. decembra.

»Politika« piše v današnjem uvod-
niku med drugim: Akotudi ni dobila
večine nobena stranka — sicer na je
to po današnjem volilnem zakonu ze-
lo težko — je dobila večino ena ide-
ja: ogromna večina naroda se je iz-
razila proti federaciji. Proti federaciji
so radikalna, demokratska in seliač-
ka stranka, vendar na ako se tudi te
stranke protivio federaciji se razli-
kujejo v pojmovanju države. V po-
jmovanju niene notranje preureditve
so razlike med temi strankami mno-
go večje. Potemtakem bi se te tri
stranke morale srečati samo v ustav-
nem vprašanju in sicer v njegovem
načelnem zmišlu, da se takoj potem
definitivno razidejo. Ta koalicijska
bi imela to narako, da bi bila po večini
sibska, imela bi na to dobro stran, da
bi morla morda izvesti vsat ustavo.
Druga kombinacija bi bila koalicijska
radikalne stranke z ljudskimi stran-
kami muslimani in obenem z zaed-
ničarji in demokratsko stranko. Tudi

ta koalicijska bi se morala omeiti na
sprejetje ustave in se potem takoi
raziti. Tudi ta koalicijska bi imela isto
narako, da bi bila pretežno srbska. S
tema stalščica bi bila idealna rešitev
stroitef. Radikale in hrvatske se-
liačke stranke s kmetskimi stranka-
mi drugih pokrajin v zedinteno kmets-
ko stranko jugoslavije in njen vstop
v koalicijsko za ustavo z radikalno in
demokratsko stranko. Ta idealna re-
šitev našega najvažnejšega državne-
ga vprašanja je odvisna samo od Ra-
diča. Ustavo, ki bi jo priznala tudi
njegova stranka, bi soriela v bistvu
vsa Hrvatska, ker v tem trenutku
predstavlja Hrvatsko samo Radičeva
seliačka stranka in nikdo drugi. Po
tem bi se na vprašanje, ki je danes
na vseh ustih: ali bo ta konstituanta
mogla delati ali ne mogla principl-
elno odgovoriti afirmativno. Drugače
bi se konstituanta takoi morala raz-
pustiti in v najkrajšem času razpisati
nove volitve.

SLOVENIJA DOBI LE 38 MANDA- TOV V KONSTITUANTO.

Za Slovenijo je bilo določenih 40
mandatov za konstituanto. Ker je na
Koroška odnada no blebiscitu, bo
verifikacijski odsek konstituante šte-
vilo mandatov skrčil za dva manda-
ta. Na Štajerskem odnada zaradi tega
en poslanec NSS in na Kranjskem en
poslanec KSJ.

DR. ŽERJAV JE PODAL DEMI- SIJO.

Ljubljana 3. »Jutro« poroča, da je
dr. Gregor Žerjav podal demisijo kot
poverjenik v Sloveniji, ker je izvo-
ljen poslanecem.

Telegrami.

IZID VOLITEV V BOSNI.

Belgrad 2. Bosanska vlada je do-
nosila včeraj nonoldne službeno po-
ročilo o izidu volitev. Dobili so: De-
mokrati 2, radikalci 11, komunisti 4,
težaki 12, muslimani 24, hrvatska te-
žaska stranka 7 in ručka stranka 3
mandate.

KONČNI IZID VOLITEV V SRBIJI.

Belgrad 2. Službeno obvestilo o
izidu volitev v Srbiji: Demokrati 56,
radikalci 51, komunisti 31, zemljorad-
niška stranka 13, republikanci 3, mu-
slimani 3 in Ribarac 1 mandat. — V
nekaterih občinah Srbije, Bosne, Voi-
vodine in Črne gore se bodo vršile
nove volitve dne 10. decembra.

PRED NOVIMI VOLITVAMI?

Zagreb 2. »Večer« poroča iz Bel-
grada, da je skoro gotovo, da pada vlada
ljuti svoj, ostavko. Prestolonaslednik re-
gent pozove k sebi posamezne zastopnike
strank in bo poveril sestavo vlade načel-
niku najmočnejše stranke. Radikalci in
demokrati ne bodo zmožni, da sestavijo
sami zase vlado, zato bo potrebno koope-
riranje z drugimi strankami. Ako ne pride
do sporazuma, se bodo morale vršiti nove
volitve. Dokler pa je le še malo upanja
na možnost sporazuma, ni misliti na nove
volitve.

MEDSTRANKARSKA POGAJANJA.

Zagreb 2. »Večer« javlja iz Bel-
grada: V belgradskih političnih kro-
vih vlada optimizem glede sporazu-
ma za sestavo nove vlade. Splošno
obstoji prepričanje, da pride do kom-
promisa med demokrati, radikalci,
muslimani narodnimi socialisti in
zemljoradniško stranko in da bo s
tem ustava začetovljena, ker je veči-
na poslancev za edinstveno državo.

Belgrad 2. Predsednik vlade dr.
Vesnić je danes donoldne konferiral
s Pašićem. Davidovičem in dr. Ko-
rošcem. Danes bodo načelniki strank
nadaljevali razgovore, v katerih bo-
do poslušali svoje stalšče.

TRGOVSKA POGAJANJA Z NEMČIJO.

Belgrad 2. V kratkem se začno
razgovori glede zaključka prve tr-
govske pogodbe med Jugoslavijo in
Nemčijo. Ta pogodba bo veljala le za
železniški promet, dočim se bodo
vprašanja pošte in brzojava rešila
kasneje.

UPOR D'ANNUNZIA.

Rim 2. Iz Reke javljajo, da je vo-
ditelj reških legionarjev kapetan Ven-
turi v nekem govoru na ljudstvo za-
javil, da je most, ki vodi v Sušak,
podminiran in da bo zlezel v zrak,
ako bodo redne čete poskusile vdreti
v mesto.

RAZOROŽITEV BOLGARSKE.

Belgrad 1. Iz Sofije javljajo: Žre-
banje glede odnosa 1500 bolgarskih
častnikov, ki bi se bilo imelo vršiti
včeraj v bolgarskem častniškem do-
mu, se ni vršilo. Menilo da se Bol-
garski posreči, da doseže pri velesil-
ah, da ne bo treba znižati svoje vojske.
Bolgarska bo svojo tozadevno

prošnio motivirala s tem, da bi goto-
vo v Bolgarski nastalo vsled tega ve-
liko razburjenje. Bolgarski je neob-
hodno potrebno, da obdrži vojsko
vsled zunanih dogodkov, posebno
vsled zadnjih dogodkov na Grškem.

KRIZA V ČEHOSLOVAŠKI VLADI.

Praga 2. Kakor doznava »Prager
Tagblatt«, je skoraj gotovo, da bosta
demisimirala trgovinski in prehra-
nievalni minister. Mogoče je, da bo
notranje ministrstvo, ki ga sedaj vodi
ministrski predsednik, prevzel drug
uradni.

OMILJENJE NASPROTSTEV V ČESKO- SLOVAŠKI.

Praga 2. »Čas« javlja: K češko-nema-
škemu sporazumu je bil napravljen prvi
korak. Meščanske stranke obeh narodnosti
so se dogovorile, da se sprejmejo v pa-
lamentarne odseke tolmachi, ki bodo naj-
važnejša vprašanja prestavljali v nemščini.
O vsem drugem se še razpravlja.

DIKTATURA PROLETARIJATA.

Haag 2. V spodnji zbornici je posla-
nec Troelstra odločno nastopil proti ko-
munistični stranki in odločni komunistične
nauke. Zavrnil je tudi povabilo levičarske
skupke socialističnega poslance Eynkappa,
ki je pozival na sodelovanje h komun-
ističnem delu. Med drugim je dejal, da je
diktatura proletarijata le diktatura neka-
terih ljudi nad proletarijatom. Takega sta-
sma izpoveduje zapadne Evrope ne more
sprejeti.

RUSKO VOJNO POROČILO.

Moskva 2. Frontno poročilo z dne 30.
nov. Na severni in zahodni fronti mir. V
odseku Sčiatinsk smo zasedli mesteca
Kubin. Na drugih frontah mir. Frontno po-
ročilo z dne 1. dec. Na severni fronti po-
bene izpremembe. Zapadna fronta: V od-
seku Luninec so naš oddelek zasedli novi
demokratsko četo, od Lenna vzhodni
Zlucza do Turova. Na južno-zapadni
fronti smo zasedli kraj Kupol. Naši odde-
ki nadaljujejo svoj pohod proti demokraciji
ski črti. Na drugih frontah nobene izpre-
membe.

RAZNE VESTI.

Praga 2. V poslanski zbornici je prišla
danes po več mirnih selah zopet do burnih
prizorov, in sicer pri govoru nekoga če-
škega nacionalnega demokrata, ki je go-
voril o solstvu in hotel dokazati, da vž-
valo Nemci razne predravice. Finančni
minister dr. Beneš se je napram nemškimi
poslancem ostro izrazil, vsled česar ga je
pozval predsednik k redu.

Praga 2. Listi priobčujajo vest nekoga
ruskega časopisa, po kateri hočejo soci-
jalni revolucionarji v najkrajšem času
prirediti v Pragi kongres, ki ga bo sklical
Kerenski. Kongres se bo bavil z notranji-
mi zadevami Rusije.

Vestnik Svobode.

Pevski odsek »Svoboda« priredi dne
7. decembra 1920. zabavni večer v veliki
dvorani hotela »Union« s sledečim spo-
dom: godba, petje, šaljava pošta, srečelo-
in ples. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop-
nina 15 K za osebo. Za mnogobrojno ude-
ležbo se priporoča pripravljati odbo.
Obenem pozivljamo vse sodruge pevca,
da se pevskih vaj redno udeležujejo.

Dramatični odsek »Svoboda« viš-
Glince priredi dne 5. t. m. ob 6 uri zvečer
v salonu g. Trauna Miklavžev večer. Da-
rila se sprejemajo v nedeljo od 2 ure do
5 ure v salonu gospoda Trauna. Sodrugi
sodružice vdeležite se tega večera polno-
številno.

Celje. V četrtek 23. novembra so skli-
cali NSS v Trnovljah pri Celju volilni
shod. Ker so bili ljudje seveda radovalni,
kaj jim imajo ti preroki povedati, se jih le
nabralo polna gostilniška soba. Ker so se
referenti nekoliko zakasneli in jih ni bilo
do 8. ure, ljudstvo pa ni maralo brez-
uspešno še dalje čakati, je otvoril shod
navzoči s. Mlakar ter dal besedo s. Hra-
niku. Ta je referiral s tako prepričevalno
in »vehemenco«, da je bilo 28. novembra
oddanih za socialdemokrate v volišču
Skoljavas 361 glasov, za narodne sociali-
ste pa le 24 glasov.

